

som skulde bruges ved Fabrikker, ligesom ogsaa maaskee ved Brænderier — med Hensyn til de sidste er jeg dog ikke saa sagkyndig, at jeg veed, om det der kan finde Sted —; og det er jo vistnok noget haardt, derhos meget afvigende fra Regjeringsudkastets Grundsaetninger, og netop Noget, som viser, hvortil slige Indskrænkninger føre, naar man saaledes hindrer Benyttelsen af en tilværende Kraft, og derved gjør den unyttig for Eieren.

S. P. Hansen: Da det under Forhandlingerne ofte er blevet paaberaabt, hvorledes en Formand paa et stort Antal Mølleres Vegne har erklæret sig enig i de af Udvalget gjorte Ændringer, troer jeg dog ogsaa endnu engang at burde henlede det ærede Things Opmærksomhed paa det Andragende, som idag er omtalt fra en æret Rigsdagsmand fra Jylland, den 2den Landstingsmand for Sde Kredss (Tang), et Andragende, som ligger her for mig, og hvorefter et stort Antal Møllere, 29 i Tallet, i den nordre Deel af Ringkjøbing Amt have erklæret, Intet at have at indvende imod den Bestemmelse, som Lovudkastet indeholder i § 2, at det skulde tillades at anlægge Møller til Huusholdningsbrug og Næringsdrift. Det forekommer mig, at der her er ligesaa vægtige Stemmer fra de Paagældende paa den ene Side, som der staae paa den anden Side; om end deres Tal ikke er saa stort, saa forekommer det mig, at det her ikke er Tallet, som er eller bør være det Afgjørende. De samme Møllere have kun tilfoiet, at naturligviis maatte Tilladelsen til Handel til Jyllandet med Meel og Brød fra saadanne Møller være aldeles forbudt, og deri maa man vistnok være aldeles enig med dem, at det ikke er en saadan Udvidelse, som skulde kunne tillades, saalænge man vil tage Hensyn til Møllernes Tarv. Jeg skal nu vistnok forøvrigt ingenslunde unblæde at lægge særdeles Vægt paa de særdeles betydningsfulde og vægtige Stemmer, der have reist sig i denne Sag, og den Advarsel, vi have modtaget om, ikke at stemme imod Udvalgets Ændringsforslag til § 2; jeg lægger særdeles Vægt derpaa, og jeg kan forsikre, at jeg lægger lige saa megen Vægt derpaa, at denne store Classe af mine Medborgere, hvis Interesser det gjælder om

under denne Sag, ikke skal forurettes eller fortrædiges i deres Næring. Ingen kan ønske mere end jeg, at tale i mine Medborgeres velsforstaaede Interesse; men jeg troer, at man opfatter det Spørgsmaal, som her foreligger, fra et ikke ganske rigtigt Synspunkt. Jeg troer, at selv om Bestemmelsen, saaledes som den er foreslaaet i Lovudkastet, bliver staaende, vil den ikke nær indeholde det Farlige, som man deri i Almindelighed vil see fra Møllernes Standpunkt. Det er ikke den Frihed, som derved gives, der er dem skadelig; det er den større Concurrence, der opstaaer ved saadanne store og betydelige Handelsmøller, hvis Drift man dog ikke kan forhindre uden at standse hele Udviklings Gang, saadanne Møller, som have været anlagte her i Kjøbenhavn, og ogsaa udenfor Kjøbenhavn. Jeg skal nævne en vel anlagt og vel bestyret Mølle i Aarhus, som i en meget betydelig Grad i den senere Tid har deeltaget i Kjøbenhavns Forsyning. Nu vil man dog vistnok ikke gaae hen og tilintetgjøre hele Industriens Udvikling i denne Retning; men det er derfra, troer jeg, at Møllerne ville have Noget at befrygte, dersom de ellers have Noget at befrygte, men ingenslunde derfra, at man giver en saadan Tilladelse, som i § 2, deri i de allerfleste Tilfælde ikke vil blive benyttet (Ja!); det har Erfaringen allerede noksom vist, at, uagtet der, som vi have hørt, hidtil gjennem Indenrigsministeriet er givet Tilladelse for Næringsdrivende til at benytte saadanne Møller, saa er den dog i meget saa Tilfælde blevet benyttet; det kan ikke betale sig — idetmindste forekommer det mig, at det maa være klart med Hensyn til de de mindre Næringsveie — at anlægge saadanne Møllebrug; de ville i Reglen henvende sig til Møllerne, og derfor vil det, enten Bestemmelsen kommer til at staae i Loven eller ikke, slet ikke blive af nogen Betydning for Møllerne. Jeg troer, at det vil indeholde en stor Skuffelse, og jeg holder ikke af at stemme for Noget, hvorved jeg skulde kunne give mine Medborgere Anledning til en saadan Formening, at de derved havde opnaaet et Gode, som i Virkeligheden ikke kommer til at eksistere. Jeg troer derimod, at, lader man Loven blive, som den er kommen fra Regjerin-